

KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁGI
SZERVEZET

TRANSPORTATION SAFETY
BUREAU

ZÁRÓJELENTÉS

**2011-044-5
VASÚTI BALESET**

**Szabadegyháza állomás
2011. január 28.**

IC802 sz. vonat

A szakmai vizsgálat célja a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események okainak, körülményeinek feltárása, és a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges szakmai intézkedések kezdeményezése, valamint javaslatok megtétele. A szakmai vizsgálatnak semmilyen formában nem célja a vétkesség vagy a felelősség vizsgálata és megállapítása.

Jelen vizsgálatot

- a légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kbv.),
- a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának részletes szabályairól szóló 7/2006. (II.27.) GKM rendelet,
- illetve a Kbv. eltérő rendelkezéseinek hiányában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával folytatta le a Közlekedésbiztonsági Szervezet.

A Kbv. és a 7/2006. (II.27.) GKM rendelet együttesen az Európai Parlament és a Tanács 2004/49/EK irányelve (2004. április 29.) a közösségi vasutak biztonságáról valamint a vasúttársaságok engedélyezéséről szóló 95/18/EK tanácsi irányelv és a vasúti infrastruktúrapacitás elosztásáról, továbbá a vasúti infrastruktúra használati díjának felszámításáról és a biztonsági tanúsítványról szóló 2001/14/EK irányelv módosításáról (vasútbiztonsági irányelv) szóló uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálják.

A Közlekedésbiztonsági Szervezet illetékessége a 278/2006. (XII.23.) Korm. rendeleten alapul.

Fenti szabályok szerint

- A Közlekedésbiztonsági Szervezetnek a súlyos vasúti balesetet ki kell vizsgálnia.
- A Közlekedésbiztonsági Szervezet mérlegelési jogkörében eljárva kivizsgálhatja azokat a vasúti baleseteket, illetve váratlan vasúti eseményeket, amelyek megítélése szerint más körülmények között súlyosabb következményű balesethez vezethettek volna.
- A szakmai vizsgálat független a közlekedési baleset, illetve az egyéb közlekedési esemény kapcsán indult más közigazgatási hatósági, szabálysértési, illetve büntetőeljárástól.
- Jelen Zárójelentés kötelező erővel nem bír, ellene jogorvoslati eljárás nem kezdeményezhető.

A Vizsgálóbizottság tagjaival szemben összeférhetlenség nem merült fel. A szakmai vizsgálatban résztvevő személyek az adott ügyben indított más eljárásban szakértőként nem járhatnak el.

A Vb köteles megőrizni és más hatóság számára nem köteles hozzáférhetővé tenni a szakmai vizsgálat során tudomására jutott adatot, amely tekintetében az adat birtokosa az adatközlést jogszabály alapján megtagadhatta volna.

Jelen zárójelentés

alapjául, a Vb által készített és az észrevételek megtétele céljából – jogszabályban meghatározott – érintettek számára megküldött zárójelentés-tervezet szolgált.

A zárójelentés–tervezet megküldésével egyidejűleg a KBSZ főigazgatója értesítette az érintetteket a záró megbeszélés időpontjáról, és arra meghívta az érintett személyeket, szervezeteket.

A 2012. február 07-én megtartott záró megbeszélésen az alábbi szervezetek képviseltették magukat:

Nemzeti Közlekedési Hatóság, MÁV Zrt., MÁV-START Zrt., MÁV-TRAKCIÓ Zrt.

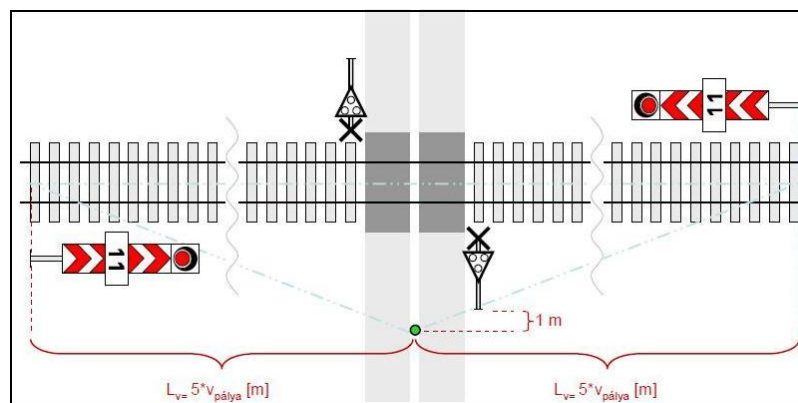
MEGHATÁROZÁSOK ÉS RÖVIDÍTÉSEK

BIG	MÁV Zrt. Biztonsági Igazgatóság
CSM	A vezetőálláson a mozdonyvezető egyedül teljesít szolgálatot („csak mozdonyvezető”)
EÉVB	Egyesített éberségi és vonatbefolyásoló berendezés
KBSZ	Közlekedésbiztonsági Szervezet
Kbvt.	A légi-, a vasúti és a víziközlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
MÁV Zrt.	Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV-START Zrt.	MÁV-START Vasúti Személyszállító Zártkörűen Működő Részvénytársaság
MÁV-TRAKCIÓ Zrt.	MÁV-TRAKCIÓ Vasúti Vontatási Zártkörűen Működő Részvénytársaság
psz.	pályaszám
Vb	Vizsgálóbizottság
VBO	MÁV Zrt. BIG illetékes Területi Vasútbiztonsági Osztálya

Csökkentett rálátási háromszög az a háromszög, amelyet:

- az úttest felezővonalának és a vasúti pálya tengelyének metszéspontja,
- az út tengelyén a fényjelző-készülék oszlopától, illetve a vasúti átjáró kezdete (Andráskereszt) jelzőtábla oszlopától visszafelé mért 1 méter távolságban lévő pont, valamint
- a vasúti pályán az úttest felezővonalának és a vasúti pálya tengelyének metszéspontjából mindkét irányba mért, a vasúti pályára engedélyezett – km/h-ban meghatározott – sebesség ($v_{\text{pálya}}$) számértékének ötszöröse, méterben kifejezve

határoz meg (L_v távolság).

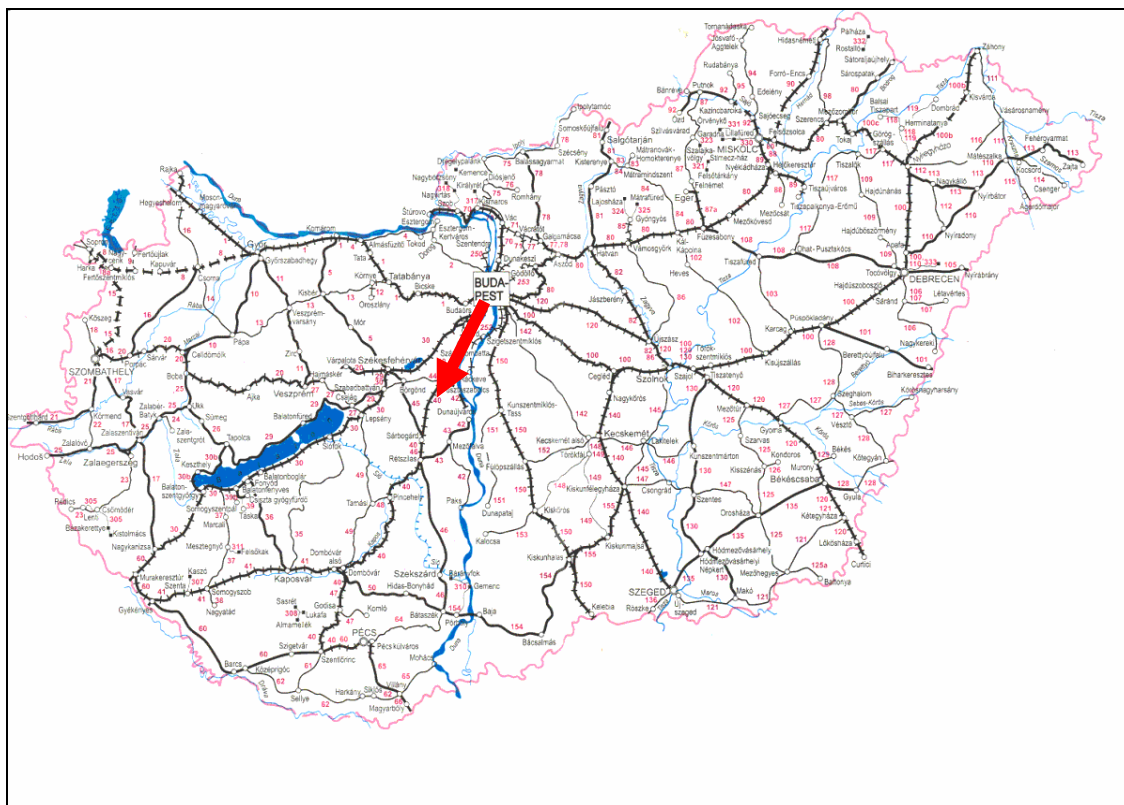

(kép forrása: MÁV Zrt. F. 1. sz. jelzési utasítása)

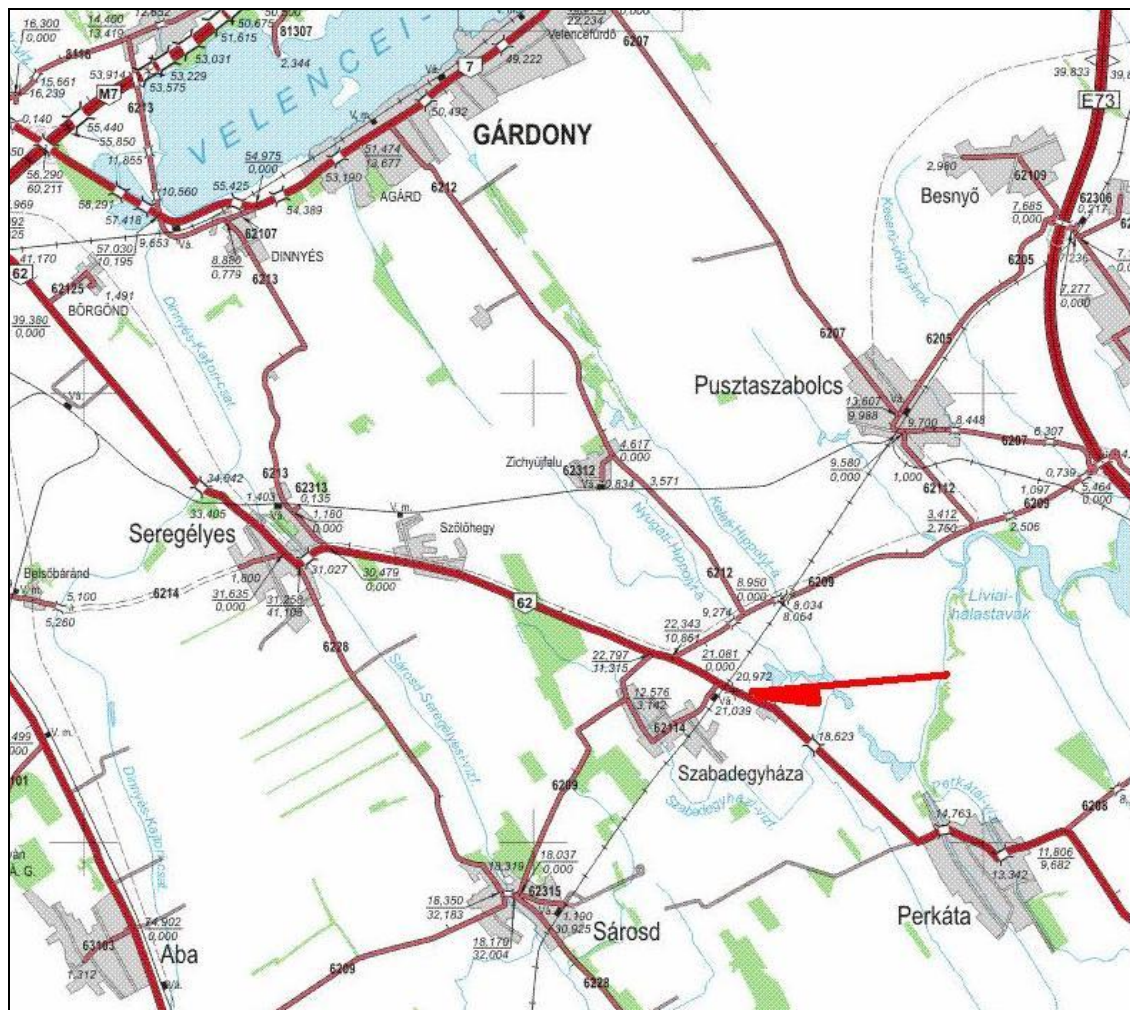
AZ ESET ÖSSZEFOGLALÁSA

Az eset kategóriája	vasúti baleset
Az eset jellege	baleset vasúti átjáróban
Az eset időpontja	2011. január 28. 08 óra 47 perc
Az eset helye	40-es sz. vasútvonal, Szabadegyháza állomás, SR2 jelű útátjáró
Vasúti rendszer típusa	országos
Mozgás típusa	távolsági személyszállító vonat
Az eset kapcsán elhunytak/ súlyosan sérültek száma	0/2
Pályahálózat működtető	MÁV Zrt.
Rongálódás mértéke	V43-3211 psz. mozdony, illetve a fény- és félsorompó berendezés kis mértékben, valamint a közúti jármű javíthatatlan mértékben megrongálódott
Érintett vonat száma	IC802
Üzemeltető	MÁV-Start Zrt.
Nyilvántartó állam	Magyar Köztársaság

Az eset helye

1. ábra: az eset helye

2. ábra: az eset pontosabb helye

Bejelentések, értesítések

A KBSZ ügyeletére az esetet 2011. január 28-án 08 óra 58 perckor jelentette a MÁV Zrt. hálózati főüzemirányítója.

Vizsgálóbizottság

A KBSZ főigazgatója a vasúti közlekedési baleset vizsgálatára 2011. január 28-án az alábbi Vizsgálóbizottságot jelölte ki:

vezetője	Prisznák Éva	balesetvizsgáló
tagjai	Mihály András	balesetvizsgáló
	Lesták Mihály	baleseti helyszínelő
	Sárközi Szilárd	meteorológus szakreferens

Prisznák Éva közszolgálati jogviszonya időközben megszűnt, ezért a KBSZ főigazgatója a Vb vezetőjének Mihály Andrászt jelölte ki.

Az eseményvizsgálat áttekintése

A Vb az eseményt követően azonnali helyszíni szemlét tartott, ahol az útátjáró kialakítását és működését megvizsgálta. A szükségesnek vélt dokumentumokat a vasúti infrastruktúra üzemeltetőtől, a rendőrségtől, illetve a baleset vizsgálatában közreműködő szervezetektől bekérte, azokat megkapta, valamint a balesetben részes vonat mozdony menetíró regisztrátumának - infrastruktúra üzemeltető által készített - kiértékelését áttekintette, és azokat felhasználta a zárójelentés-tervezet elkészítéséhez. A Vb meteorológus szakreferens bevonásával vizsgálta az esemény időjárási körülményeit, és ezeknek a körülményeknek az esetleges hatását a baleset bekövetkezésére.

Az eset rövid áttekintése

2011. január 28-án 08 óra 47 perckor a MÁV Zrt. Budapest- Pécs viszonylatú, 40-es sz. vasútvonalán, Szabadegyháza állomáson, az SR2 jelű állomási fény- és félsorompóval biztosított közút-vasút szintbeli keresztezésben az IC802 sz. személyszállító vonat személygépkocsival ütközött.

A baleset következtében a közúti jármű vezetőjét és a mellette helyet foglaló utasát a mentők súlyos sérülésekkel kórházba szállították. A személyszállító vonat vontatójárműve csekély mértékben sérült, a személygépkocsi totálkáros lett, valamint a félsorompó csapórúdja és a hajtómű megrongálódott.

A vizsgálat során a Vb megállapította, hogy az esemény időpontjában a fényorompó a közút felé felváltva villogó piros fényt mutatott, a félsorompó csapórúdja vízszintes (lezárt) állapotban volt, a vonat az ütközés pillanatában az előírt sebességet nem lépte túl.

A Vb megállapítása szerint a baleset bekövetkezésének közvetlen kiváltó oka a közúti járművezetővel összefüggő emberi tényezőre vezethető vissza.

1. TÉNYBELI INFORMÁCIÓK

1.1 Az esemény lefolyása

A Budapest-Déli pályaudvar - Pécs viszonylatban közlekedő, Budapest-Déli pályaudvar felől érkező, IC802 sz. személyszállító vonat 08 óra 47 perckor az Szabadegyháza állomás SR2 jelű, fény- és félsorompóval biztosított közút-vasút szintbeli keresztezésben összeütközött egy, a 62-es sz. főúton Seregélyes irányából Perkáta felé közlekedő személygépkocsival.

A vonat a közúti járművet oldal irányba az úrszelvényből kilökte, ami így kidöntötte a sorompó berendezés hajtóművét, és kb. 15 méter távolságra a fénsorompótól, az oldalára borulva megállt. A vonat az ütközést követően az állomás III., átmenő fővágányán állt meg. A személygépkocsiban a járművezetőn kívül egy utas tartózkodott. A gépkocsi vezetőjét és utasát súlyos sérülésekkel mentőautó szállította kórházba.

800 IC BARANYA VPE:2010/52592/1										802 IC TENKES VPE:2010/52594/1													
					5					5													
					105					105													
3	4	5	6	7	8	9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	3	4	5	6	7	8	9	
				5	56			Budapest-Déli	o				7	56						7	56		
*	6	6	02	6	03	80/80	4,2	Kelenföld	o	*	6	8	02	8	03	80/80							
*	6				09		6,5	Háros	o	*	6				09								
*	4				13	100	5,2	Nagytétény-Diósd	o	*	4				13	100							
*	4				17	100	5,2	Érd elágazás	o	*	4				17	100							
*	3				20		1,8	Érd	o	*	3				20								
*	5				25		5,6	Százhalombatta	o	*	5				25								
*	3				28		3,7	Dunai Finomító	o	*	3				28								
*	4				32		5,3	Ercsi	o	*	4				32								
*	5				37		9,3	Ivácsa	o	*	5				37								
*	4				41		5,8	Pusztaszabolcs	o	*	4				41								
*	5				46		8,0	Szabadegyháza	o	*	5				46								
*	3				49		5,8	Sárosd	o	*	3				49								
*	4				53	120	7,1	Nagylók	o	*	4				53	120							
*	6	59	7		01	120	9,3	Sárbogárd	o	*	6	59	9	01	120								
*	6				07		9,3	Rétszilas	o	*	6				07								
*	5				12		8,9	Simontonya	o	*	5				12								
*	4				16		6,0	Tolnanémedi	o	*	4				16								
*	5	7	21		22		6,4	Pincehely	o	*	5	9	21	22									
*	8				30		10,0	Keszőhidegkút-Gy: ∇	o	*	8				30								
*	6				36		10,5	Szakály-Högyész	o	*	6				36								
*	6				42		11,5	Kurd	o	*	6				42								
*	5				47		7,7	Döbrököz	o	*	5				47								
*	8	55			57		10,3	Dombóvár	o	*	8	55		57									
*	2				59	100/100	1,6	Dombóvár elágazás	o	*	2				59	100/100							
*	3			8	02	110/110	5,3	Vásárosdombó	o	*	3			10	02	110/110							
*	4	8	06		07		6,7	Sásd	o	*	4	8	06	07									
*	3				10		3,9	Godisa	o	*	3				10								
*	5				15		9,4	Abaliget	o	*	5				15								
*	5				20	120	8,4	Bükkösd	o	*	5				20	120							
*	7		27		28	120	9,8	Szentlőrinc	o	*	7		27	28	120								
*	4				32		5,0	Bicsérd	o	*	4				32								
*	4				36		7,7	Mecsekalja-Cserkút	o	*	4				36								
F	5	8	41				5,9	Pécs	o	F	5	10	41										
Menettartam: 02:45 (227,1 km)											Menettartam: 02:45 (227,1 km)												

3. ábra: az IC 802 sz. vonat szolgálati menetrendje

1.2 Személyi sérülés

Sérülések	Személyzet	Utások	Útátjáró használók	Egyéb
Halálos	–	–	–	–
Súlyos	–	–	2	–
Könnyű	–	–	–	–
Nem sérült	–	–	–	–

1.3 Vasúti járművek sérülése

Az IC802 sz. személyszállító vonat V43-3211 psz. mozdonyában kismértékű kár keletkezett: a pályakotró lemez letörtött, a feljáró lépcső és egyéb kisebb alkatrészek meggörbültek, valamint egyes borítólemezek megsérültek. A mozdony szolgálatképtelenné vált.

4. ábra: a mozdony sérülései

1.4 Infrastruktúrában keletkezett kár

A személygépkocsi az átjáróba történő behajtás során az „a” jelű sorompó berendezés vízszintes helyzetű csapórúdját letörte. A két jármű ütközése során a mozdony a személygépkocsit oldalra kilökte, ami kidöntötte a sorompó hajtóművét. A berendezésben kizárólag mechanikai rongálódások keletkeztek, amit a biztosítóberendezési szakszolgálat helyszínre érkező munkatársai 10 óra 20 percre helyreállítottak.

1.5 Egyéb kár

A baleset után az IC802 sz. személyszállító vonat Szabadegyházáról nem közlekedett tovább, utasait a 259-2 sz. vonatra szállították át. Az esemény következtében további két személyszállító vonat összesen 22 perces késéssel közlekedett.

1.6 A személyzet adatai

1.6.1 Az IC802 sz. vonat mozdonyvezetője

Kora	41 év
Neme	férfi
Szakképesítése	országos közforgalmú vasúti dízel-és villamosmozdony-vezető
Orvosi alkalmassági érvényessége	2014. január
Vonalismeret	érvényes
Típusismeret	érvényes

1.7 A vonat jellemzői

Vonatszám	IC802
Vonat neve	távolsági személyszállító vonat
Vonattovábbítás módja	CSM
Mozdony pályaszáma	V43-3211
Mozdony tulajdonosa	MÁV TRAKCIÓ Zrt.
Vonathossz	165 m
Elegytömeg	271 t
Előírt fékszázalék	105%
Tényleges fékszázalék	142%

1.8 Az infrastruktúra leírása

1.8.1 Biztosítóberendezés

Az állomás területén DOMINÓ 55 típusú egyközpontos, váltó- és vágányfoglaltság ellenőrzéses biztosítóberendezés van üzemben. A berendezés hatáskörzete Szabadegyháza állomás pálya- és biztosítási elemeire terjed ki. Az állomáshoz mindkét irányból önműködő vonali biztosítóberendezés (térköz, sorompó) csatlakozik.

1.8.2 Vasúti pálya

A nyílt vasúti pálya Pusztaszabolcs felé közel 5 ‰-es esésben, majd kb. 8 ‰-es emelkedőben van. A pálya egyéb adatai a balesetben nem játszottak szerepet, ezért további részletezésük nem szükséges.

1.8.3 Közút

Az útátjáró a 62-es sz., Dunaújváros – Székesfehérvár másodrendű főút 21 km + 22 m sz. szelvényében található. A részes gépkocsi haladási irányából tekintve az átjáró előtti útszakasz vízszintes síkú, egyenes vonalvezetésű. Az átjárót az előírtaknak megfelelően elhelyezett egy, két és három sávós „Vasúti átjárót előjelző táblák”, a három sávós tábla fölött elhelyezett „Sorompóval biztosított vasúti átjáró” tábla, az azt kiegészítő, fényesorompóra utaló tábla, valamint a „Vasúti átjáró kezdete” táblák (Andráskereszt) biztosítják. A fényesorompó fényjelzést adó készülékét, a „Vasúti átjáró kezdete” (Andráskereszt) jelzőtáblát, illetve a sávós távolságjelző táblákat a közút bal oldalán megismételték. A közútra engedélyezett legnagyobb sebesség – az érintett gépkocsi haladási irányát tekintve – 90 km/h, amit az átjáró előtt megfelelő távolságban kihelyezett sebességkorlátozó tábla 60 km/h nagyságúra mérsékel.

5. ábra: a közút vonalvezetése és a jelzőtáblák

1.8.4 Útátjáró

Az átjáró a szintbeli keresztezés kialakítását tekintve Strail elemekkel burkolt, szélessége 6,8 méter, valamint működését tekintve az állomási biztosítóberendezésbe bekötött, jelzővel függésben lévő fény- és félsorompóval biztosított. A rávezető út szilárd burkolatú. A közút-vasút keresztezés szöge közel 90°-os. A csökkentett rálátási háromszög mindegyik irányból megfelelően biztosított.

1.9 Állomási adatok

További állomási adatok az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.10 Vasúti jármű adatrögzítője

Az IC802 sz. személyszállító vonatot továbbító V43-3211 psz. mozdony a MÁV-TRAKCIÓ Zrt. tulajdona, mely Metra VZ1 típusú elektronikus menetíró berendezéssel és digitális vezetőállás jelzővel van felszerelve.

1.11 Kommunikációs eszközök

A kommunikációs berendezések az esemény lefolyására nem voltak hatással, ezért részletezésük nem szükséges.

1.12 Meteorológiai adatok

A baleset reggelén erősödő anticiklonális hatásra a térségben nyugodt, felhőtlen idő volt, gyenge légmozgással – amiben hajnali talajmenti ködfoltok alakultak ki. A Nap a baleset napján és helyén 07 óra 16 perckor, azaz az esemény előtt másfél órával kelt fel, és januárban még igen lapos pályán, erőtlenül sütött. (Ilyenkor a delelési magassága is csak 24°-os.) A Sárvíz-völgye, a baleset környéke ilyenkor kifejezetten hajlamos a ködképződésre. K-i irányban, kilométernyi közelségben fél kilométernyi kiterjedésű tavak, Ny-ra pedig ugyanekkor összefüggő belvizes terület volt, s bár a kérdéses reggelen erősen fagyott (-8 – -10°C), a jégfelületek is nyirkosították a levegőt. Továbbá a környék domborzatában, néhány száz méteres távolságon belül 5-10 méteres, azaz 2-3 emeletnyi szintkülönbségek figyelhetők meg, és ezek a háta itt merőlegesek a megközelítés útszakaszra, így a szintkülönbségek között a ködfoltok jól megülnek.

A baleset szemtanúja (aki a részes gépkocsi mögött haladt), illetve más szemtanúk elmondásai egybehangzóan megerősítik, hogy a környéken ködfoltok voltak észlelhetők. A balesetben részes gépjármű haladási irányából tekintve a Nap éppen szembe sütött, s a helyenként ködös levegőben, a laposan járó Nap közvetlenül is vakíthatott, amitől a ködfoltok határai nem tisztán különülnek el. A forgalmi szolgálattevő az állomás épülete előtt napirányba alig, kb. 40 m távolságra, míg a rá merőleges pályairányba az átjáróig is tisztán, azaz kb. 370 m távolságra látott el.

1.13 A túlélés lehetősége

A baleset következtében az IC802 sz. személyszállító vonaton senki sem sérült meg. Az ütközés során a vonat vontatójárművén keletkezett sérülések sem a vonatszemélyzet, sem pedig az utasok testi épségét nem veszélyeztették.

A balesetben részes közúti járműben az ütközéskor két személy tartózkodott, akik az első üléseken foglaltak helyet. Az ütközést követően a gépjármű motortere súlyosan összeroncsolódott, de az utastérben keletkezett alakváltozások lehetővé tették a járműben utazók túlélését.

A mentők, a tűzoltóság, illetve a rendőrség értesítése rendben megtörtént, a mentés nem szenvedett késedelmet. A sérülteket mentőautó szállította kórházba.

6. ábra: az összetört közúti jármű

1.14 Próbák és kísérletek

A Vb a helyszínen megállapította, hogy a balesetben részes vonatot követően, az azonos irányból érkező vonat érkezésekor (a félsorompó hajtóművének helyreállítását követően) a fény- és félsorompó berendezés jól működött (a fénsorompó a közút felé felváltva villogó piros fényt mutatott és a félsorompó csapórúdja vízszintes helyzetben volt). A baleset során a félsorompó berendezés csak mechanikai sérülést szenvedett (letört a csapórúd, és kidőlt a hajtómű szekrénye), ezért a helyreállított állapot működés szempontjából megegyezőnek tekinthető a baleset pillanatában fennálló állapottal.

1.15 Érintett szervezetek / a munkaszervezés jellemzése

Az érintett szervezetek, a munkaszervezés jellemzői az eset bekövetkezésére nem voltak hatással, ezért azok elemzése nem szükséges.

1.16 Szabályok és szabályzatok

Az 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) következő bekezdései szabályozzák a fény- és félsorompóval biztosított vasúti átjáróban követendő szabályokat:

„19. § (1) A vasúti átjáró biztosítására szolgáló jelzőberendezések: a fény sorompó, a félsorompó és a teljes sorompó.

(2) A fény sorompó a vasúti jármű közeledését és áthaladását két egymás mellett levő, felváltva villogó piros fénnel jelzi; egyébként a készülék villogó fehér fényt ad.

(3) A félsorompó a vasúti jármű közeledésekor és áthaladásának ideje alatt az úttest menetirány szerinti jobb oldalát - piros-fehér színű - sorompórúddal lezárja. A félsorompóval együtt fény sorompó is működik.

(...)

(5) A félsorompó és a teljes sorompó sorompórúdján piros fény visszaverő, illetőleg piros fényt adó lámpa van.

(6) A továbbhaladás tilalmát jelzi, ha

a) az - egyedül vagy félsorompóval együtt alkalmazott - fény sorompó villogó piros fényjelzést ad;

b) a fél-, illetőleg a teljes sorompó rúdja mozgásban vagy lezárt állapotban van;

(...)

39. § (1) A vasúti átjárót megközelíteni csak fokozott óvatossággal szabad. A vasúti átjáró megközelítésekor, illetve a vasúti átjárón történő áthaladás során eleget kell tenni a vasúti átjáró biztosítására szolgáló közúti jelzéseknek.

(2) A vasúti átjárón csak folyamatosan - megállás nélkül - legalább 5 km/óra átlagsebességgel szabad áthaladni.

(3) A vasúti átjáró előtt a 98., 99., 99/a. vagy 99/b. ábra szerinti jelzésnél, vagy a megállás helyét jelző útburkolati jel előtt meg kell állni, ha

a) bármely irányból vasúti jármű közeledik,

b) a teljes sorompó vagy a félsorompó sorompó rúdja nem teljesen nyitott helyzetben áll vagy mozog,

c) a teljes sorompót kiegészítő fényjelző berendezés, illetőleg a fény sorompó vagy félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó piros jelzést ad,

(...)

e) a fény sorompó vagy a félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó fehér jelzést nem ad,

(...)

(5) Biztosított vasúti átjáróra járművel csak abban az esetben szabad ráhajtani, ha

(...)

b) a fény sorompó vagy a félsorompóval kiegészített fény sorompó villogó fehér fényjelzést ad,

(...)”

1.17 Kiegészítő adatok

A Vb-nek érdemi kiegészítő adatot nem hoztak tudomására és a fenti tényadatokon kívül más információt nem kíván nyilvánosságra hozni.

2. ELEMZÉS

2.1 Az ütközés

A mozdonyon üzemelő Metra VZ1 típusú elektronikus menetíró berendezés és digitális vezetőállás jelző a balesetet megelőzően, és a baleset pillanatában is jól működött. A berendezés regisztrátumából kiolvasott adatokat és azok elemzését a Pécsi VBO bocsátotta a Vb rendelkezésére. A Vb az adatokat illetve az elemzést áttekintette, és a következő megállapításokat tette:

Az IC802 sz. személyszállító vonat menetrend szerint 07 óra 56 perckor indult Budapest-Déli pályaudvarról. Az ütközés előtti (Pusztaszabolcs és Szabadegyháza állomások közötti) pályaszakaszon, közel 5 %-es emelkedőn a vonat sebessége lecsökkent kb. 105 km/h-ra.

A Seregélyes irányából Perkáta felé közlekedő személygépkocsi a felváltva villogó piros fényű fényjelzést figyelmen kívül hagyva, a sorompó berendezés vízszintes helyzetű csapórúdját letörve hajtott be az átjáróba.

A mozdonyvezető elmondása szerint az átjáró előtt kb. 50-60 méterrel észlelte a menetirány szerint neki jobb oldalról érkező személygépkocsit.

A mozdonyvezető a személygépkocsi észlelését követően késedelem nélkül gyorsfékezést alkalmazott, azonban az ütközést már nem tudta elkerülni, és a menetíró regisztrátum adatai szerint 08 óra 47 perc 09 másodperckor, az 560+44 sz. szelvényben bekövetkezett az ütközés. A V43-3211 psz. vontatójármű jobb első részével ütközött a gépkocsi motortér bal oldali részének.

Az ütközést követően a mozdony vezetőállás jelzőjének MAX felirata 3 vízszintes vonalra (---) változott, amelynek az oka, hogy az ütközéskor megsérült a mozdony pályakotrója mögött elhelyezett jelző készülék, megszakítva ezzel a pályáról kapott jel továbbítását.

Az ütközést követően a mozdony a személygépkocsit – a 6. ábra tanúsága szerint – a vágánytengelyből oldalra kilökte, aminek következtében a gépjármű kidöntötte az „a” jelű sorompó berendezés hajtóművét és kb. 15 méter távolságra a fényesorompótól az oldalára borulva megállt. A személygépkocsi vezetőjét, és mellette ülő utasát a megrongálódott járműből történő kiemelését követően a mentők súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

2.2 A személygépkocsi haladása

A szemtanú (a balesetben részes személygépkocsi mögött haladó autós) elmondása szerint voltak helyenként ködfoltok, amik döntően nem befolyásolták a jelzések megfigyelhetőségét. Elmondása szerint önmaga számára, a balesetet szenvedett jármű mögöl is jól látható volt a fényesorompó villogó piros jelzése és a felsorompó csapórúdjának vízszintes helyzete, valamint az, hogy az előtte haladó gépjármű egyenes vonalban, egyenletes sebességgel haladt be az átjáróba.

A Vb-nek nem jutott tudomására egyéb olyan információ, amely a balesetet szenvedett személygépkocsi közlekedésével kapcsolatos szokatlan forgalmi helyzetre utalna, és magyarázattal szolgálna a fényesorompó villogó piros jelzésének és a vízszintesen álló csapórúd figyelmen kívül hagyására. Az útburkolat állapota, annak vonalvezetése nem jelentett olyan kedvezőtlen körülményt, mely a baleset bekövetkezésének kockázatát növelhette volna.

2.3 A vonat haladása

A menetíró berendezés út-idő diagramjának leolvasása, és az adatok táblázatos kimutatása után interpoláció segítségével kiszámolt értékek szerint az IC802 sz. személyszállító vonat sebessége az ütközés bekövetkezését megelőzően a pályára és a vonatra engedélyezett 120 km/h sebességet nem haladta meg, az ütközés pillanatában pedig kb. 105 km/h volt. A vonat az ütközést követően Szabadegyháza állomás III., átmenő fővágányában, az ütközéstől (560+44 sz. szelvény) mért 521 méter megtétele után az 565+65 sz. szelvényben állt.

2.4 A láthatósági viszonyok

A csökkentett rálátási háromszög az útátjáróban mind a négy irányából biztosított volt. A vasúti átjárók kialakításánál fontos szempont a közúton közlekedők számára megfelelő időben jelezni a veszélyes helyhez való közeledést. A helyenként előforduló kisebb ködfoltok megnehezíthették az átjáró szokásos távolságból történő észlelését, de a hiánytalanul kitűzött közúti jelzőtáblák alapján a gépjármű vezetőjének fel kellett volna készülnie a veszélyes forgalmi helyzetre úgy, hogy a sebességét a sebességkorlátozásnak megfelelően lecsökkentve, tilos jelzés esetén biztonságosan meg tudjon állni az átjáró előtt.

2.5 A fénySOROMPÓ működése

Az érkező vonat számára, az átjáró előtt kb. 200 m távolságban lévő bejárat jelzőn megjelenő, továbbhaladást engedélyező jelzés, és a fény- és félsorompó berendezés függéseinek figyelembe vételével megállapítható, hogy a fény- és félsorompó berendezés a baleset pillanatában jól működött, a vonat érkezésekor a fénySOROMPÓ a közút felé felváltva villogó piros fényt mutatott, a félsorompó csapórúdja vízszintes helyzetben volt, valamint a visszajelentése zavart, vagy hibát nem mutatott.

A biztosító berendezési függés azt jelenti, hogy amíg a fény- és félsorompó nem zár le teljesen, addig nem jelenhet meg továbbhaladást engedélyező jelzés a bejárat jelzőn. A megfelelő működést alátámasztják a mozdony menetíró regisztrátumának adatai, valamint a félsorompó letört – az ütközés előtt vízszintes helyzetben lévő – csapórúdja.

3. KÖVETKEZTETÉSEK

3.1 **Az eset bekövetkezésével közvetlen összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

A közúti jármű vezetője a jól működő, a közút felé villogó piros fényt mutató fénySOROMPÓT figyelmen kívül hagyva és a vízszintes helyzetű csapó rudat letörve hajtott a vasúti átjáróba, ezért a baleset oka a járművezetővel összefüggő emberi tényezőre vezethető vissza.

3.2 **Az eset bekövetkezésével közvetetten összefüggésbe hozható ténybeli megállapítások**

Ilyen megállapítást a Vb nem tett.

3.3 **Az eset bekövetkezésével összefüggésbe nem hozható, kockázatnövelő tényezők**

A baleset idején az útátjáró környezetében kisebb ködfoltok voltak észlelhetők, amelyek nehezíthették, de nem tették lehetetlenné az útátjáró és annak jelzéseinek időbeni észlelését.

4. KÖVETKEZTETÉSEK

A vonatkozó szabályok betartásával az ilyen esetek elkerülhetők, ezért biztonsági ajánlás kiadására nincs szükség.

Budapest, 2012. február 07.

Mihály András
Vb vezetője

Lesták Mihály
baleseti helyszínelő

Sárközi Szilárd
meteorológus szakreferens